

ZRZESZ KASZĘBSKO

PISMO LUDU KASZUBSKIEGO

„Zrzesz Kaszebsko” wychodzi trzy razy w tygodniu. Dodatek dla rodziny kaszubskiej „Checz” ukazuje się w każdym numerze czwartkowym. — Prenumerata pocztowa i pod opaską miesięcznie 40,— zł, prenumeratę pocztową należy odnawiać od 1 do 15 każdego miesiąca. — Cena pojedynczego numeru 3,— zł.

Redaktor Naczelny: Ignacy Szutenberg, przyjmuje w środy i soboty od godz. 10—12.
Redaguje Kolegium. Wydawca: Spółdz. Wydawn. „Zrzesz Kaszebsko”.
Adres Redakcji i Administracji: Wejherowo, Rynek 7. — Skrzynka Pocztowa nr. 30, Telefon 68.

Rok X

Wejherowo — wtorek, 7 stycznia 1947

Nr 3

Plan

Mierz siły na zamiary, nie zamar według sił. Ta dewiza epoki romantyzmu mickiewiczowskiego ciążyła tragicznie nad narodem polskim przez cały okres braku niepodległości aż do drugiej wojny światowej. Utkwiła ona w narodzie polskim tak głęboko, że w każde prawie poczynania wkładano zawsze więcej uczucia, sarmackiej fantazji i entuzjazmu niż praktycznej, realnej myśli. W okresie obecnym, acz z trudem i oporem, zaczyna psychika narodu polskiego przestawiać się na realne tory. Zrywamy powoli z polityką cudów i zaczynamy realnie oceniać rzeczywistość.

Z tej realnej oceny zrodził się plan, plan odbudowy zniszczonego kraju, przywrócenia życia gospodarczego do normalnego stanu, przezwyciężenia tego stanu, podniesienia wyżej życiowej, wprowadzenia Polski w rodzinę narodów europejskich jako kraju terytorialnie i ilościowo małego, ale potężnego gospodarczo.

Podstawę każdej wzorowej gospodarki jest przewidywanie na przyszłość. Przewidywanie to musi być oparte na znalezieniu odpowiedzi na następujące pytania: co mam? co chcę mieć? jak to najlepiej zrobić? jakimi środkami? skąd wziąć te środki? w jakim czasie zamierzania się wykonać? Mając te odpowiedzi i opierając się na doświadczeniach gospodarki dotychczasowej — można opracować dokładny i realny plan dalszej gospodarki, w którym wykluczona musi być improwizacja a niespodzianki zredukowane do minimum.

W ten to sposób powstał Narodowy Plan Odbudowy Gospodarczej Kraju. Nie powstał on odrazu. Poprzedziły go plany wstępne, odcinkowe, krótkookresowe — jakby doświadczenia. Z kontroli wykonania tych planów z powiązania ich w jedną całość, stworzono plan ogólny i długoterminowy. Plan ten obejmuje okres trzyletni do roku 1949 włącznie i obejmuje całość gospodarki polskiej. Nie jest on ostateczny w tym sensie, że po wykonaniu go, nastąpi w Polsce raj, że będzie wszystko dobrze i wszystkim będzie dobrze.

W warunkach, w jakich przystępujemy do realizacji planu, takie postawienie sprawy byłoby mrzonką zamydleniem oczu. Przewiduje on w głównej mierze: podniesienie stopy życiowej i odbudowę oraz rozbudowę podstawowych gałęzi gospodarki narodowej. Przy najbliższej sposobności powrócimy jeszcze do dokładnego, cyfrowego omówienia Planu.

Ziemia dla chłopca

Nieoc'zienna uroczystość w Wejherowie

Wejherowo było w ubiegłą niedzielę świadkiem podniosłej i nieoc'ziennej uroczystości. Oto dopełniono tu ostatniego aktu realizacji ustawy o reformie rolnej. Rolnicy trzech powiatów kaszubskich morskiego, lęborskiego i kartuskiego otrzymali z rąk przedstawicieli rządu na piśmie akty nadania ziemi na wiekistą własność. Tym samym chłopci przekonali się ostatecznie, że przyzeczenie złożone Narodowi Polskiemu w historycznym Manifestie P. K. W. N. u to nie demagogiczne przyrzeczenia i frazesy lecz realne obietnice, systematycznie wprowadzane w czyn. Od dziś rolnicy powiatów kaszubskich użytkujący gospodarstwa nadane stali się faktycznymi i bezspornymi właścicielami ziemi, na której dotychczas gospodarowali. Fakt ten zamyka równocześnie usta tym wszystkim, którzy z tych czy innych powodów niezadowoleni z dzisiejszej rzeczywistości, usiłowali wmówić rolnikowi, że rząd dąży do wprowadzenia kolchozów.

Uroczystość nadania aktów własności miała przebieg następujący: w obszernej i pięknie udekorowanej sali hotelu Prusińskiego zebrało się około 500 rolników. Liczne zjawili się przedstawiciele władz i partii miejscowych i centralnych z Dyrektorem Departamentu Administracji Publicznej ob. Schneckiem i wicewojewodą gdańskim dr. Podhorskim na czele. Przybyli również przedstawiciele władz powiatu kartuskiego i lęborskiego.

Zebrań zagał i prowadził prezes Powiatowej Rady Narodowej inspektor Kowalski — podkreślając w krótkim przemówieniu historyczne znaczenie dzisiejszej uroczystości. Po ukonstytuowaniu się Prezydium inż. Tyski — Komisarz Urzędu Ziemskiego wyjaśnił zebrany istotę i znaczenie aktu nadania ziemi. Następnie ob. Chwastowska-Sówkowa omówiła w obszernym referacie zagadnienia polityczne obecnej chwili oraz rolę i znaczenie Polski wśród

Poza tym w bieżącym jeszcze tygodniu otwarte zostaną we wszystkich miastach powiatowych i większych osiedlach, wystawy ilustrujące cyfrowo podstawę, zamierzenia i przewidziany przebieg realizacji planu. Każdy, który jest zainteresowany odbudową Polski, a zainteresowany musi być każdy obywatel Państwa Polskiego, wystawę zwiedzić powinien.

Dzisiaj chcieliśmy zwrócić na je-

tych zagadnień. Entuzjastycznie przyjęto przemówienie wicewojewody dr. Podhorskiego — który, jako sam syn rolnika, najlepiej rozumie znaczenie posiadania kawałka ziemi na własność. W treściwym i serdecznym przemówieniu zobrazował on bolączki i trudności, z jakimi walczy naród polski i chłop Polski, by osiągnąć lepszą przyszłość. Następnie przemówił Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej ob. Schneck omawiając dotychczasowe osiągnięcia Rządu Jedności Narodowej i Narodu Polskiego i kreśląc obraz pracy związanej z realizacją Planu Odbudowy.

Skolei przemawiali — gospodarz powiatu starosta Oderowski, burmistrz miasta Lęborka, starosta kartuski ob. Zaparucha, w imieniu Wojska Polskiego por. Studziński, prezes Powiatowego Zarządu Samopomocy Chłopskiej ob. Literski, z ramienia Komisji Międzypartyjnej Stronnictw politycznych ob. Kujawa imieniem rolników otrzymujących ziemię ob. Martynowski repatriant i ob. Wenta — Kaszuba.

Wszyscy mówcy wyrażali radość z zaistnienia faktu dzisiejszej uroczystości, stwierdzili harmonijną współpracę chłopca z robotnikiem i

w związku ze zbliżającymi się wyborami opowiedzieli się bez zastrzeżeń po stronie Rządu Jedności Narodowej i bloku demokratycznego. Po zakończeniu przemówień, nastąpił najważniejszy moment, to jest wręczenie zgromadzonym rolnikom aktów własności. Wręczenia dokonywał osobiście wicewojewoda ob. dr. Podhorski.

Wspólnym obiadem zakończył się końcowy etap realizacji reformy rolnej na Ziemi Kaszubskiej. Do wielkiej rodziny wszystkich posiadaczy własnej ziemi dołączyło się 500 rolników, których bądź zawierucha wojenna ziemi pozbawiła bądź też mieli jej za mało dla utrzymania z niej siebie i rodziny, z pełną wolą pracy dla narodu i państwa polskiego. (ab)

Armia Międzynarodowa przy Radzie Bezpieczeństwa

Komisja Sztabowo - Wojskowa Narodów Zjednoczonych zakończyła prace, określając ilości i rodzaje wojsk, które państwa — członkowie ONZ, oddać mają do dyspozycji Rady Bezpieczeństwa.

Została również ustalona proporcja, w jakiej poszczególne państwa dostarczą swych sił zbrojnych do użytku międzynarodowego.

Nowy parlament U. S. A.

Dzisiaj zbiera się w Waszyngtonie nowy parlament składający się z większości republikanów. W związku z tym miarodajna prasa wyraża opinię, że w polityce

USA nie nastąpią żadne zmiany. Wszelkie reformy wprowadzone przez zmarłego Prezydenta zostaną prawdopodobnie zniesione.

Dobro Narodu przede wszystkim

Premier Rządu Jedności Narodowej przemawia w Gdańsku na wiecu przedwyborczym. Powiedział m. in.:

„W polityce wewnętrznej kierować się musimy również takimi celami, które dobro ogólne mieć będą przede wszystkim na widoku.

W nowoczesnym państwie interes jednostki zależy od interesu ogólnego. Jeśli jest zagrożony interes narodu to jednocześnie zagrożony jest interes jednostki. Wychodząc z tych założeń rozpoczęliśmy realizację wielkich reform społecznych, które ukształtują nasz ustrój społeczny w myśl interesów całego Narodu.”

Jan Kiepura obywatelem amerykańskim

Znany śpiewak, Jan Kiepura, otrzymał obywatelstwo Stanów Zjednoczonych.

Żona Kiepur, Marta Eggerth otrzymała obywatelstwo amerykańskie. Widocznie Kiepurze lepiej opłaca się zostać śpiewakiem amerykańskich milionerów, niż wracać do biednej Ojczyzny.

A. B.

Kaszubi, głosujcie na listę Nr 1 - na bezpartyjną „Listę Ziemi Kaszubskiej”

Na Ziemi Kaszubskiej

Gdańsk. Gwiazdka dla dzieci pocztowców. Z inicjatywy Okręgowej Rady Kobiecej przy Zarządzie Okręgu Związku Zawodowego Pracowników Poczty i Telekomunikacji w Gdańsku dnia 21 grudnia ub. r. urządzono „gwiazdkę” dla dzieci pocztowców i po poległych pocztowcach w pięknie udekorowanej i wypełnionej szczerze przez dzieci sali Stołówki Związku przy Dyrekcji Okręgu Poczty i Telegrafów.

Uroczystość zagała przewodnicząca Okręgowej Rady Kobiecej ob. Adamska, po czym ob. Dyrektor Okręgu J. Tomasiak w serdecznych słowach przemówił do zebranej młodzieży.

W dalszym ciągu uroczystości dzieci odegrały przepiękne „Jasełka”, oraz 6-cio letnia Basia Husarska odtańczyła pięknie taniec „śnieżka”.

Na zakończenie św. Mikołaj obdarzył dzieci łakociami oraz rozdano zabawki otrzymane od Duńskiego Czerwonego Krzyża.

Na fundusz gwiazdkowy złożyły się dobrowolne składki pracowników pocztowych, subwencja Zarządu Okręgu Związku Zawodowego Prac. P. i T. oraz ofiar firm.

Wejherowo. Srebrne gody małżeńskie obchodzili Jan i Franciszka Przybylscy zam. przy ul. Prez. Wilsona nr. 10. Jubilatom życzymy dożyć w zdrowiu i szczęściu złotych godów małżeńskich.

Wejherowo. Wiece przedwyborcze. Kandydaci na posłów z „Listy Ziemi Kaszubskiej” odbywają w różnych miejscowościach na Kaszubach wiece przedwyborcze.

Pisaliśmy już o odbytym wielkim wiecu w Wejherowie w dniu 29-go grudnia ub. r., który zciągnął masy Kaszubów manifestujących na rzecz „Listy Ziemi Kaszubskiej”. Taki sam wiec odbył się w dniu 1 stycznia br. w Pucku oraz w Starzynie, a w dniu 3 stycznia br. w Gościcinie a 4-go stycznia w Szemudzie.

Wiece Listy Ziemi Kaszubskiej, budzą duże zainteresowanie zwłaszcza wśród Kaszubów, którzy z całym sercem listę swoją popierają. Kaszubi chcą głosować, chcą brać czynny udział w życiu politycznym Kraju, ale muszą też mieć swoich przedstawicieli w Sejmie i w wszystkich resortach państwowych i samorządowych. Chcą być współtwórcami nowej, potężnej Polski Demokratycznej, Polski Katolickiej, Polski Wiecznej. Chcą wkład swój dać bez reszty w procesie odbudowy Kraju i chcą widzieć Polskę potężną na wszystkich odcinkach, w wszystkich objawach życiowych.

Kaszubi — idźmy z wiarą jak jeden mąż do wyborów w dniu 19 stycznia i głosujmy wszyscy na Nr. 1 t. j. na „Listę Ziemi Kaszubskiej”.

— **Kaszubski Teatr Ludowy** przygotował „Krowoderskie Zuchy” wodewil ze śpiewami i tańcami St. Turskiego — druga, to świetne widowisko regionalne p. t. „Guczo Mack godo”. Próby tańców, chóru i zespołu muzycznego są w pełnym toku. Należy spodziewać się, że oba widowiska dadzą znów miłośnikom teatru Wejherowa i okolicy dużo artystycznego zadowolenia. Kierownictwo Teatru przygotowuje do przyszłych widowisk nowe dekoracje i ulepszenie w oświetleniu scenicznym.

Kierownictwo Teatru poszukuje w dalszym ciągu chętnych amatorów do współpracy.

— **Wystawa Planu Odbudowy.** W najbliższych dniach zostanie otwarta w Wejherowie w Domu Kultury Wystawa Planu Odbudowy Gospodarczej Kraju. Na wystawę złożą się plansze ilustrujące wkład dotychczasowej polskiej demokracji w dzieło odbudowy oraz wykresy przedstawiające liczbowo przebieg zamierzonego wykonania Planu. W ramach wystawy umieszczone zostaną wykresy i eksponaty przemysłu miejscowego, ilustrujące dorobek i plany gospodarcze powiatu morskiego w realizacji planu ogólnego Eksponaty zapowiedziały: Fabryka Krzesel w Gościcinie, Fabryka Portland-Cement w Wejherowie, Fabryka Odzieży w Wejherowie i Fabryka Tekstylna w Rumii. Spodziewane są również wykresy i innych przedsiębiorstw miejscowych zwłaza Spółdzielni i Związku Samopomocy Chłopskiej.

Wystawa Planu Odbudowy czynna będzie również w Rumii, Pucku, Strzelnie Krokowie i Luzinie. Projektowane jest urządzenie zbiorowych wycieczek załóg przedsiębiorstw i urzędów dla zwiedzenia wystawy.

— **Jasełka przedszkola „Caritas”.** Jasełka, czyli figurki przedstawiające scenę Narodzenia Pańskiego, a wystawiane w kościołach w okresie świąt Bożego Narodzenia, propagowane bywają szczególnie przez zakony franciszkanów. Z biegiem czasu zamieniono je również w sceny plastyczne, a ostatnio w przedstawienia religijne. Takie to przedstawienie w 2-ach aktach, mieliśmy okazję zobaczyć również dnia 22 grudnia na wieczorku gwiazdkowym wychowanków przedszkola a „Caritas”, w sali Leona Prusińskiego. Sala oczywiście jak zwykle przepełniona. Popisy młodzieży tego przedszkola, już przed wojną miały wyrobioną opinię i

stanowiły w okresie gwiazdkowym półroczny egzamin dorobku przedszkola, a na zakończenie roku szkolnego, nie mniej pomysłowe imprezy, świadczyły zawsze na jakim to nieprzeciętnym poziomie i ile wartości wychowawczych przelewało to przedszkole na naszych najmłodszych wychowanków. Popisywało się ca 100 dzieci, a 170 obdarowało hojnie tradycyjny gwiazdor pomysłowymi podarkami. Sala wypełniona była rodzicami, rodzeństwem wychowanków i tymi wszystkimi corocznymi „egzaminatorami”, którzy kiedyś — 30, 20 lub 10 lat temu, w tym samym przedszkolu uczyli się pacierza, dobrego wychowania i tak samo jak dzisiejsi wychowankowie, dwa razy w każdym roku szkolnym demonstrowali swe zdobycze zadowolonym rodzicom i opiekunom.

Byliśmy znowu świadkami bardzo urozmaiconego programu. Deklamacje okolicznościowe, tańce rytmiczne i charakterystyczne i szczególnie samo przedstawienie Jasełek z 4-ro i 6-cio letnich wychowanków robiły wrażenie, że znaleźliśmy się w krainie karzełek. Wspomnieć też należy o popisie 6-cio letnich wychw. Ewy Paterówny i Zosi Czajówny na pianinie. Wykonały one kolędy ludowe w opracowaniu na dwie i cztery ręce. Salwy śmiechu i frenetyczne okłaski towarzyszyły pomysłowym tańcom. Krakowiak i taniec marynarzy były bardzo udane, a dla rytmiki balwanów i śnieżek niema słów uznania. Stwierdzić można, że imprezy przedszkola „Caritas” stały się tradycyjnymi, jak tradycyjnymi są jego jasełka i nieodzowny gwiazdor z bogatymi podarkami.

Puck. Olbrzymie lodowisko Zatoki Puckiej, które sięga do półwyspu Helskiego, za Jastarnią aż do brzegów Kępy Puckiej, jest obecnie terenem nie tylko wytężonej pracy rybaków, łowiących w prze rębłach lodowych, ale również rozrywki, z której korzystają mieszkańcy poszczególnych osad nadmorskich. Działwa i ino dziez rybacka na łyżwach z żaglek biją swego rodzaju rekordy szybkości, gdyż osiągają ponad 50 km na godzinę.

W czasie świąt dają rybacy, Budzisz i Muza z Kępy Puckiej, na zbudowanym przez siebie bajerze, tj. ślizgowcu lądowym o 3-tychwoch płozach z dwoma żaglek i sterem, przebyli przestrzeń z Pucka do Kuźnicy z szybkością ponad 110 km na godzinę. Bojer na lodzie, pomimo swojej prymitywności, wykazał wielkie walory sportowe.

Jastarnia. Zgon zasłużonego kapłana. W dniu 2 stycznia o godz. 22.30 zmarł w Jastarni długoletni duszpasterz parafii sp. ks. radca Paweł Stefański. Sp. ks. radca Stefański cieszył się za życia u parafian i całej okolicy wielkim poważaniem i miłością, był starannym duszpasterzem i cieszył się wielką popularnością wśród rybaków, których umiłował całym sercem.

Długa i ciężka choroba położyła kres jego życiu.

Dobry Jezu a nasz Panie, daj mu wieczne spoczywanie.

Oksywie. Odnowiony zostanie wkrótce miejscowy zabytkowy kościół. Jest to najstarsza świątynia na Wybrzeżu. Słynęła ona poza tym, że nauczał w niej św. Jacek Odrowąż. Mieszkańcy Oksywi i okolicy nie szczędzą ofiar na jej odbudowę.

Kościierzyna. Miejscowy Oddział PKC. przydzielił Kołom Młodzieży PKC. szereg darów, otrzymanych od Kół Młodzieży C. K. w Ameryce. W związku z przydziałem tych darów miejscowemu Kołu Młodzieży PKC. przy Gimn. Państwowym odbyła się w ub. piątek w auli gimnazjum skromna uroczystość rozdania tych darów wśród członków tegoż Koła. Po przemówieniu opiekuna Koła rozdzielono przybory piśmienne, piękne linijki z napisem: Dar młodzieży amerykańskiej CK, grzebienie, mydełka, szczoteczki do zębów, proszki do zębów, kredki i sznurowadła. Rozdzielono też kilka paczek indywidualnych wśród zasłużonych członków oraz cukierki amerykańskie, które młodzież się szczególnie delectowała. Przy rozdaniu tych darów uczestniczył przedstawiciel miejscowego Oddziału ob. Bela. Odśpiewaniem wspólnej kolędy oraz fotografią zakończono tę uroczystość. Rozradowane twarzyczki młodzieży były najlepszą nagrodą dla organizatorów tej imprezy. Nie było nikogo, kto by nie otrzymał daru.

Wolin. W mieście Wolin na wyspie o tej samej nazwie szkolnictwo powszechne musi walczyć z poważnymi kłopotami, ponieważ nie posiada odpowiednich lokali. Wobec tego Delegatura Rządu dla Spraw Wybrzeża wyasygnowała kwotę złotych 100 tysięcy na remont miejscowej szkoły powszechnej.

Police. W rejonie dolnej Odry w Policach ma być uruchomiony na Odrze prom który skróci o około 50 km drogę samochodową do Świnoujścia.

Unieważnia się zgubiony dowód osobisty oraz inne dokumenty na nazwisko Semak Bronisław i Bronisława, wystawione przez Starostwo Busk, woj. Tarnopol. (22)

Unieważniam zgubione tymczasowe zaświadczenie rehabilitacyjne na nazwisko Stefanowska Anna, Miłwino, powiat morski.

Unieważniam zgubioną kartę rejestracyjną RKU. Gdynia na nazwisko Parcheja Ludwik, Bieszkowice, pow. morski.

Unieważnia się zgubione stałe zaświadczenie rehabilitacyjne na nazwisko Labuda Marta, Strzepez, pow. morski.

Unieważniam zgubione stałe zaświadczenie rehabilitacyjne oraz dowód tożsamości konia, wystawione na nazwisko Cisowski Juliusz, Łebcz, pow. morski.

Po bolesnych i długich cierpieniach zaopatrzony Sakramentami św. zasnął w Bogu dnia 2 stycznia 1947 o godz. 22.30 długoletni i kochany proboszcz

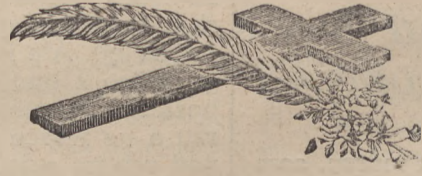
Ks. Radca Paweł Stefański

życie jego było nieprzeciętnym pasmem modlitwy, ofiarności i dobroci dla dobra parafii jastarnickiej jakoteż całego półwyspu helskiego.

Cześć jego świątobliwej pamięci.

W imieniu w smutku pogrążonych parafian Katolicka Rada Parafialna w Jastarni.

Eksporta zwłok do kościoła parafialnego w Jastarni 6. I. 1947 o godzinie 16.30 nabożeństwo żałobne i pogrzeb nazajutrz o godz. 9.30

Dnia 2 stycznia 1947 r. o godz. 22.30 zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach mój najserdeczniejszy przyjaciel

śp. Ks. Radca Paweł Stefański

długoletni proboszcz jastarnicki
Odszedł od nas Pastor bonus, by osiągnąć coronam justitiae.

W imieniu duchowieństwa dekanatu puckiego
Ks. dziekan Fiscoeder Feliks

Eksporta zwłok do kościoła parafialnego w Jastarni odbędzie się 6 stycznia 1947 r. o godz. 16.30. Nabożeństwo żałobne i pogrzeb nazajutrz o godz. 9.30.

Ceny ogłoszeń: drobne za wyraz 8,— zł, poszukiwanie pracy za wyraz 4,— zł. Ogłoszenia urzędowe, przetargi i nekrologi za 1 milimetr wysokości, przy szerokości 1 szpalty po 10,—. Reklamowe po 12,— Tłustym drukiem 100proc. drożej.